ד משנה ד׳ פ״ב דחלה וכר״מ: ה בפ״ו בפסחים מ״מ ע״ב ולא נפשטא (ולמומרא) (ולקולא): (°) פי׳ שפה: ו טור וכ״כ הסמ״ק: ז שם מדברי אמרו הרא״ם בהלכות חלה ושם כתב רק שיהיו סמוכות זו לו בפמיו עכ״ל ובלא״ק הדין ממ״ש המחבר לעיל סוף פי׳ שכ״ג שאין נשלא אלא מן המוקף ולייעתי שם:

א לשון הרמב״ם רש פ״ו מהל׳ מיכרים מתשנה רש פ״ד דחלה: ב מהרשלמי שם: ג שם מירושלמי שם: ד טור מהרשלמי שם:

נקודות הכסף

(סימן שכ״ד בט״ז ס״ק א׳) • השש״ע על הטע״ז. ולפע״ד נראים דברי הטע״ז ומהמרים ומהרים וגם דעת הרמ״ם הרשן ק כמו שאמלר ולפי שיבאמרו כמה מהוים ודיעים אמתים מתוך דברי ע״כ מוכרח אני לסמוך קצת דמה שלא הבאל מוהר זהב ומר דמתקפיד דכרסם וכטלי נוגע לרך נשיכה לענין מוקף לא דק לפפיו לעיסה טהורה ומאמר הא ממתמיתן דטהורה ומאמר מנו (פפ״ק) [פפ״ב] דחלה ותוכן פחות מכזיה בחלמא כו׳. משמע דנגיעה בני ואין לרך נשיכה וכן מוכח להרא״ש בפ״ק בפוסה דף ל״מ״ד דקן מתמיתן אייר בנגיעה וכן הוא להרא״ש בתוספות פרק אלו מוכרין דף מ״ו ע״ב. ובספר המרומה סי׳ ס״ב ובר״ש ס״ב דחלה מבנה ד׳ ובמ״ה סי׳ קפ״ט דבנגיעה לאחר מהני דעיסה מעמא ומהרה ואין לרך נשיכה וכן משמע להרא״ש בפסחים פרק אלו הוא להרא״ש בתוספות פרק אלו מוכרין דף מ״ו ע״ב. ובספר המרומה סי׳ ס״ב ובר״ש ס״ב דחלה מבנה ד׳ ובמ״ה סי׳ קפ״ט דבנגיעה לאחר מהני דעיסה ומהרה ואין לרך נשיכה ואין לרך לפי לרוף מל דק שמיטן לפנין מוקף לא מילקו בין מקפיד לו לא ומכו שמילקו מיד אחר כך כפי שכיו לענין לרוף וה״ל לאמוה דהיינו דוקא כשמוכ אבל אם מקפיד אבל מהני. ומה״ש מיקבה ק על הרמ״ם שכתב כאן דאם כפי שכיו בפתם דכשם נמ׳ מהן כשיטה מפרים מאחר על מנכו ולא מיים דהיינו על ידי נגיעה לו בשיכה דוקא וכן כל המחמרים הנמיקו כך דבריו בפתם ואין מ׳ שמנה על דעמו לנאר זה וכן קצה על דעמו יחזסם כפ״ל מ״ג דפסק שם בשם רי״ר ביל יחדא ורי״ל לענין מוקף מ״ל לפיה מל ולא מפליג בין מקפיד לו לא ואמ״כ לקמן לענין לרוף מפליג בהדיא וכן משמע להרא״ם דעת הרמב״ם שלא מילקו במקפיד אלא נגי לרוף אלא ודאי מכיון לאו לכל הכי דבוהם לענין מוקף אין מיקט כין מקפיד לו מ. ומעם נמן יש בדבר דוקא לענין לרוף יש לאלק בכמי דבל מיקר מוכח הוא דאמר ראיה אבל בספר מ׳ מנרפי יאמר והרי הוא מקפיד עליהן לגרפם יאמר אבל לענין מוקף שמפרים מאחר על מנכו מ״ל שיהו מגרפים יאמר. וכן מבטאר להרא״ם דעת רי״ם ממין בספר ירמים סי׳ קפ״ג ומביאו המרדכי פרק אלו מוכרין שם וכן הוא דעת הטור׳ פ״ק דנדה דף ד׳ ע״ב וכ״ה סי׳ ס״ב סי׳ פ״ה ורבינו שמשון בפי׳ המשניות בפרק ב׳ דחלה מעמה ד׳ בשטיל קמא דיהיו וכ״כ הפנוך בפרק אלו מוכרין בשם יש נאמרים ס״ב הרי כל הרי

דגול מרבבה

דוקא מפקיד אמרת לא שמעמו לא מדברי הכי״ ולא מדברי רמ״ם:

ב. **על טבלא כו׳.** זהו בעיא דלא מיפשטא וכתב המחבר בשמם שאין מלטרפין כיון דבזמן הזה כל חלה דרבנן וכלעיל סימן שכ״ב אחלינן לקולא: ג. **ולכן כשמצרפם כו׳.** אינהלא קאי דבשכבל הכבר אז העיסה למעלה מדופני הכלי הוי דומיא דטבלא דאין מלטרף: ד. **שיהא כל כבר כו׳ למעלה מדופני הכלי.** הא מקלתה בפנים מלטרף דלא הוי דומיא דטבלא וכמ״ש ב״י והב״ח חולק בדבר ע״ש: ה. **ויש מי שאומר כו׳.** לא ידעתי למה כתבו בשם יש מי שאומר שהרי אין חולק בדבר וגם הטור נקט סתמא הלי דינא ומהרי״ל בהלכות פסח כתב דאם אין לו (ה)כלי שמחזיק את כולה יניחנה במפה ויכסה המפה גם כן עליהם ונקרא לרוף הגון: **ב** ו. **אם יש בכל כו׳.** ונלאה דבר׳ עיסות אחת יש בה כשיעור ואחת אין בה כשיעור דינן כב׳ עיסות שיש בכל מ׳ מהן כשיעור דאפילו נגיעה לא בעי אלא שיהו סמוכות ומפרש מן העיסה שיש בה כשיעור שיור חלה וגם מפרש עוד ממנה אחד ממ״ח על העיסה שאין בה כשיעור ולא צריך לרוף על וכיסוי וכלעיל סי׳ שכ״ד (סי״ח). כ״ח:

שכו א א. **אם היו של שנים כו׳.** דוקא שאינם שותפים אבל אם הם שותפים חייב בחלה כדלקמן סי׳ ש״ל ס״ב וכ״י שכל שאין דעתו לחלק נלק אע״פ שדעתו לחלק אחר שנאפה מצטרפים: ב. **פטורים מן החלה.** אפילו יולטו העיסות ביחד ולא נקט בריש נגעו ונשכו אלא לרבותא דיפיא דבאין מקפידין אפי׳ בנגיעה ונשיכה מצטרפין: ג. **אבל אם יש בהן שיעור.** אע״פ שאחד פת קיבר

ב. על טבלא כו׳. זהו בעיא דלא מיפשטא וכתב המחבר בשמם שאין מלטרפין כיון דבזמן הזה כל חלה דרבנן וכלעיל סימן שכ״ב אחלינן לקולא: ג. **ולכן כשמצרפם כו׳.** אינהלא קאי דבשכבל הכבר אז העיסה למעלה מדופני הכלי הוי דומיא דטבלא דאין מלטרף: ד. **שיהא כל כבר כו׳ למעלה מדופני הכלי.** הא מקלתה בפנים מלטרף דלא הוי דומיא דטבלא וכמ״ש ב״י והב״ח חולק בדבר ע״ש: ה. **ויש מי שאומר כו׳.** לא ידעתי למה כתבו בשם יש מי שאומר שהרי אין חולק בדבר וגם הטור נקט סתמא הלי דינא ומהרי״ל בהלכות פסח כתב דאם אין לו (ה)כלי שמחזיק את כולה יניחנה במפה ויכסה המפה גם כן עליהם ונקרא לרוף הגון: **ב** ו. **אם יש בכל כו׳.** ונלאה דבר׳ עיסות אחת יש בה כשיעור דינן כב׳ עיסות שיש בכל מ׳ מהן כשיעור דאפילו נגיעה לא בעי אלא שיהו סמוכות ומפרש מן העיסה שיש בה כשיעור שיור חלה וגם מפרש עוד ממנה אחד ממ״ח על העיסה שאין בה כשיעור ולא צריך לרוף על וכיסוי וכלעיל סי׳ שכ״ד (סי״ח). כ״ח:

שכו א א. **אם היו של שנים כו׳.** דוקא שאינם שותפים אבל אם הם שותפים חייב בחלה כדלקמן סי׳ ש״ל ס״ב וכ״י שכל שאין דעתו לחלק נלק אע״פ שדעתו לחלק אחר שנאפה מצטרפים: ב. **פטורים מן החלה.** אפילו יולטו העיסות ביחד ולא נקט בריש נגעו ונשכו אלא לרבותא דיפיא דבאין מקפידין אפי׳ בנגיעה ונשיכה מצטרפין: ג. **אבל אם יש בהן שיעור.** אע״פ שאחד פת קיבר

ו **הסל מצרפן** [ז] **ואפילו אחר שנאפה ונעשה פת** [ח] ה **ואם נתנם ב על** (ט) **טבלא שאין לה** (י) **לבזבז אינם מצטרפים:**

הגה ג [ז] ולכן כשמצרפם בכלי יחבר אלא יפא שם דבר למעלה מדופני הכלי (ב) [ז] דהיינו ד שיהא כל כבר אחד לו עיסה (ג) למעלה מדופני הכלי (טור): ה ו ויש מי (ז) **שאומר שאם מכסה הפת במפה חשוב כמו כלי לצרפן:**

ב ו [ח] ז **אם יש** (ה) **בכל עיסה כשיעור ורוצה להפריש מזו על זו אין צריך לא צירוף כלי ולא נגיעה אלא כיון ששתיהן לפניו מפרישין מזו על זו:**

שכו אחד שלש שתי עיסות ואין בשום אחת מהן כשיעור ונתערבו. וכו׳ ה׳ בעיסים:

א א **שתי עיסות שיש בשתיהן שיעור החייב בחלה ואין באחת מהן כשיעור ונגעו זו בזו** [א] **ונשכו זו את זו** ו **אם היו של** (ו) **שנים אפילו הם ממין אחד ב פטורים מן החלה** [ב] **שסתם שנים מקפידים** ג **ואם ידוע שאינם מקפידים על עירוב העיסות הרי אלו מצטרפות** ותלמידים הלומדים לפני רב סתמא אינם מקפידים (מרדכי פרק כל הבשר) [ג] **היו שניהם של איש אחד אם היו ממין אחד כפי מה שנתבאר בסימן שכ״ד מצטרפין וחייבים בחלה ואם משני מינים היו אין מצטרפין שסתם אחד אינו מקפיד** ד **ואם היה מקפיד** [ד] **שלא תגע עיסה זו בזו ולא תתערב אפי׳ היו מין אחד אין מצטרפות** ה **ואם האחת פת קיבר והאחת פת נאה אפילו הן של אדם אחד מסתמא מקפיד ואינו מצטרף:**

הגה וה״ה שתי עיסות שיש בשתיהן כרכום וכשנית אין בה (א) וכל זה שאין שיעור בכל אחת ג [ה] אבל אם יש בהן שיעור (ב) מפרש מאחת על מכירתה אם הן של אדם אחד (ת״ה סימן קפ״ט):

(ב) דהיינו שיהא כל כבר אחד כו׳. נטור לא כתוב רק שלא יגע שום דבר למעלה מדופני הכלי ובית יוסף ורמ״א פירשו הך דהיינו כו׳ ולכאורה משמע לשון הטור דקפיד אפילו על מקצת אין הכבר אבל מכל מקום האחת כדבריהם דאי אם מקצת קאמר קשה למה לא יועיל כשהכבר למעלה תוך אויר הכלי ונלטרף שם מידי דהוה אעיסות שנוגעים על ידי נשיכה והרי אינם מחוברים רק במקצת ואפי׳ הכי הוה מחובר (כו׳) (כולן):

שכו א (א) **וכל זה שאין שיעור בכל אחת.** פירוש אם אין מלטרפות אפילו על ידי נגיעה או נשיכה אבל אם יש שיעור מפרים אחד על חבירו כו׳ פירוש ע״י נגיעה ונשיכה ואע״ג דבסוף סי׳ שכ״ה פסק כיון שסתיהן לפניו מפרים מזו על זו ואין לריכין נשיכה ואפילו לרוף על שאני הכא דהוי דבר שמקפיד עליו וכן מבואר בת״ה סי׳ קפ״ט ולהיה בדורה מן תלמוד ערוך בשתי עיסות אחת טהורה ואחת טמאה דהוי דבר המקפיד לריך דוקא חוט נלק לחברם ועל כן כתב דהא דמבואר בי״ד דבדבר המקפיד אין מלטרף אפי׳ על ידי נשיכה היינו אם אין בכל אחד כשיעור חלה אין בדיבו להחשיבה כעיסה אחת לחייבה בחלה ורמ״א שכ כאן מפרים מאחד על חבירו ולא זכר נשיכה היינו דסתם על מ״ש בחלת הסי׳ שמיירי בנשנו ומ״מ גרס מבשול לפני בעל הלבוש * ובמחלה מבבהו שגג מאד בזה שכ׳ בד״ל שלרך נשיכה כשאין בכל אחד שיעור חלה ורולה לגרפם אבל אם יש בכל אחד שיעור חלה אע״פ שאחד פת כרכום ובשני אין בו מפרים מאחד על חבירו אם הם של אדם אחד אפילו בלא נשיכה אלא שהם לפניו דהא ממן אחד אם הם עכ״ל טעה בתרתי דכ׳ נאין

חידושי רע״ק

(פי׳ שכ״ה סעיף ג׳) **הסל מצרפן.** והיינו ג״כ דוקא במינו. ע׳ במשבצות זהב (א״ח רס״י תנ״ו):

מצרף מתני׳ בגון אלין ריפתא דבבל מ״מ בגמ׳ דפסחים לא מסקינן הכי וכמ״ש הא איתמר עלה כו׳ וס״ל לרב יוסף ואבי׳ כן וכוותייהו נקטינן ותנוס׳ שם ד״ה לא שנו הודה ול״פ אח״ק ונשיכה דר״א היינו בסל ור״ש אף ש״כ דלת״ק עד שישובו בעודן עיסה ור״א אומר אף כו׳ ור׳ חנינא אמר דא״צ בזה כלל נשיכה. וכ״כ נגיעה בעי אף בסל לר״א כמ״ש בסמ״ג וכ״כ הרא״ש שם להדיא ע״ש בס״ד וכ״כ הר״ש במתני׳ שם ע״ל כו׳ ואף שסתר זה מ״ש הסל מצרפן ול״ק מחברן וכמ״ש בבחחות כ״ד א׳ כבר סתר שם דא״א דהא לר״ש אף נשיכה צריך ול״ק לדדיה דקתני מצרפן ור׳ חנינא ל״פ אלא דא״צ נשיכה ואי אפי׳ בעי מאי אפי׳ כעכין בלא נגיעה אפי׳ בכבחות של בבל ליתא לנשיכה וד״ש ברפ״ו דנגעו זה בזה אע״ג דנגעה לבד אינה כלום ואי משום ת״ק לבד הל״ל ונשכו אלא משום ר״א ג״כ וכן בפ״ב שם הערשה כו׳ תנעו כו׳ דלכאורה תנעו מיותר דהל״ל ונשכו חייבים דמסילא שמעינן דדוקא נשיכה אלא משום ר״א דר״א ל״פ אלא אמ״ש עד שישובו. ולענין תנור פסק הרמב״ם דאין מצטרפין דלא כר״י וכן נראה מדקאמר שם ושם הלכה כר״א ול״ק הלכה כר״י ג״כ ואף שהרשב״א חולק ע״ז ועב״י דברי הרמב״ם עיקר ואף שבירושלמי הנ״ל א״ר יוחנן נשכו כאן וכאן מצרף לא בא אלא לפרש דבריהם דבנשכו דוקא פליגי אבל כיון דקי״ל כר״א לבד בתנור אפי׳ נשכו לא: [ד] **ואפי׳ אחר כו׳.** כ״מ אף הדודה כו׳: [ה] **ואם נתנם כו׳.** בעיא דלא איפשיטא וכ׳ הרמב״ם הוא ד״א דהרא״ש ומקפת כו׳ ותוס׳ דפסחים ס״ו ב׳ סד״ה הואיל ורא״ש ומרדכי שם ובסה״ת האריך בזה מאד ע״ש ומ״מ דברי הרא״ש הן עיקר ומתני׳ דפ״ג דמ״ש מסייעתו עד שלא נפן כו׳ וכ״כ הר״ש שם ע״ש,ומ״ש בספ״ב ונותן פחות כו׳ כדי שיטול כו׳ כבר כ׳ בירושלמי שם משום דמקפיד על תערובתן וכמ״ש למטה ואורבה משם ראיה וכן ההיא דפרק בתרא דשבול יום ודפ״ק דנדה דמקפת כו׳ ג״כ משום זה ודלא כתוס׳ הנ״ל וכ״כ הר״ש והרא״ש וסה״ת והנה אבאר דב׳ דינים בזה אם הם בלא כלי כלל א״צ אפי׳ נגיעה ואפי׳ רחוקים הבית מצרפן ואם הם בתוך כלי ופתוחים מלמעלה צריכין הקפה והוא קירוב ונגיעה כלים אחדדי וזה מן המוקף שתי חביות וכמ״ש רש״י בס״פ כשם ואם הם סתומים אפי׳ נגיעה לא מהני וכמ״ש בתוספתא פ״ג דתרומות פירות המפורזים כו׳ ר״ל כיון שהם בלא כלי שקי תבואה כו׳ כיון שהם בכלי אם היו בהקיפה אחת ר״ל נוגעין זה לזה כנ״ל אין מקופין כו׳ לפי שהחביות אע״ג שנוגעין להדדי אעפ״כ יש למעלה חלל שפה ואסור ב״ש וכן חביות שלא כו׳ וב״כ בהקיפה אלא דסתמם כשסדורין במרתף הן בהקיפה משיסתם כו׳ ודש״ש בסכ״ה כיצד כו׳ בבית אחד אבל בלא״ה הבית מצרפן. ובירושלמי פפ״ג דמ״ש עד שלא נפן כו׳ בש״א יפתח כו׳ דב״ש פליג על הכל ואמר דאפי׳ עד שלא נפן כנפן דמי ואמר בירושלמי שם א״ר חנינא וקשיא על דב״ש מה בינה לחמשה שקין בנורן שמא אין תורמין ומעשרין מזה על זה ובספ״ב דחלה על מתני׳ ונותן פחות מכבצה כו׳ פריך ואין הבית מצטרף ומשני דבר שהוא מקפיד על תערובתן אין הבית מצטרף ושאין מקפיד על תערובתן הבית מצטרף עיסה טמאה ועיסה טהורה עשו כדבר שהוא מקפיד על תערובתן ובסה״ת הגיה הכלי מצטרף ובתוס הגיה וכנ״ל וכן בירושלמי דפ״ג דפסחים וישלינהו לאויר בית אויר בית מצטרף ואין קרקע בית מצטרף ומשני דבר שמקפיד על תערובתן אין הבית מצרף מקפיד על תערובתן הבית מצרף. ויצא לנו עוד מזה דבר שמקפיד על תערובתן כמו שאין מצטרפין זה אל זה אלא בנגיעה כמ״ש בספ״ב ונותן פחות כו׳ שיטול מן המוקף ומשם משמע ג״כ דמוקף דוקא נגיעה אלא דא״צ לזה אלא בכה״ג ובירושלמי פ״ב דתרומות כל בית הגתות אחד כו׳ בית הגרנות אחד תני אר״י והוא שתהא תופסת הגורן באמצע ע״כ חטים אפי׳ קש ואפי׳ תבן ר׳ חגי בעי קומי ר׳ יוסי היה טמא באמצע א״ל והיינו גושו ר״ל וכי זה הוא חיבור שיהא גוש אחד בעון קומי ר׳ יוסי היה מפה באמצע אמר לון והיינו חכמה שקין בנורן דתני חמשה שקין בנורן אין תורמין ומעשרין מזה על זה ור״ל כשאינן נוגעין זה בזה ונראה שהגירסא הנכונה תורמין ומעשרין כמ״ש בתוספתא וכמו שפרש בפשטות בספ״ג דמ״ש ומביא ראיה שאין השקין מפסיקין ומשמע מירושלמי הנ״ל שצריך שיהיו סמוכות אף בלא כלי וליתא דל״ק הירושלמי אלא שלא יהיה הפסק ביניהם במין אחר וד״ש שתהא תופסת כו׳ ר״ל בתפיסה אחת ובהיהא דפ״ח דחולין (ק״ו ב׳) וכן אף בכלי אחד צריך שלא יהא הפסק ביניהם בדבר אחר וכמ״ש הרי שהביא מינין הרבה בקופה וכרוב מלמעלן וכרוב מלמטן ודבר א׳ באמצע אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה הוא דתימא כשאין חלל אבל אם יש שם חלל אבל אם יש בדבר דוקא ובתוספתא פ״ג דתרומות ר׳ יוסי אומר כל בית הגרנות תפוסה אחת ניתות לבור א׳ שתי ניתות לשתי בורות בזמן שכולם תפוסה א׳ תורמין ומעשרין מזה על זה כו׳ אין כולם תפוסה אחת אין תורמין ומעשרין מזה על זה כו׳ היה מלקט כפי ירק ומניח בגינה תורם מאחת על הכל הביא בין ביניהן תורם מכל אחד ואחד הביא מינים הרבה בקופה כרוב מלמעלה וכרוב מלמטה ומין אחר באמצע לא יתרום מן העליון לתחתון אא״כ הקיף. וההיא דאויר הבית פי׳ בסה״ת דוקא באויר ממש וזה אם לו שחר דכ״ש אם מונח

אלא לאפוקי אם הן מונחין בגומא בקרקע הבית אין מצטרפין עד שיהו מונחין לאויר:

שכו א [א] **ונשכו** כו׳. כ״מ בסי׳ שקדם ותר״ש שם ברפ״ד ד״ה אפי׳ וד״ה ובזמן כו׳: [ב] **שסתם** כו׳ **ואם** כו׳ **ואם** כו׳. הכל בירושלמי והביאו הר״ש שם ירושלמי

אר״י סתם כו׳: [ג] **היו שניהם** כו׳. במתני׳ שם: [ד] **שלא תגע** כו׳ **ולא תתערב**. לא דק דאפי׳ אין מקפידות כה״ג כל שסופן לחלקן קודם אפיה אינן מצטרפות אפי׳ עשו בתחלה ביחד ול״ל סוף ד״ק ד ויצא לנו דאף כו׳ כמ״ש בס״ב אבל שאר כו׳ ובס״ד הר״ש כאן ברפ״ד אפי׳ הן ממין א׳ ואין מרגיל לא נשיכה ולא צירוף סל כיון דמקפידות ואפי׳ לשו שני הקבין בב״א כיון דסופו ליחלק כדפרשינן בפ״ק גבי נחתום כו׳ וכ״כ הרא״ש שם ס״י: [ה] **אבל אם יש** כו׳. ובנגיעה דוקא כמ״ש בספ״ב ונותן פחות כו׳ ומ״ש

ביאור הגר״א

ואף שבירושלמי שם אמרינן ר׳ יונה ר׳ חייא בשם ר׳ יוחנן ר׳ יוסי ר׳ איסי בשם ר׳ יוחנן והוא שנשכו אית תני תני הסל מצרף ואין התנור מצרף ואית תני תני התנור מצרף ואין הסל מצרף א״ר יוחנן נשכו כאן וכאן מצרף לא נשכו כאן וכאן אינו

יפלגו אחת מהנהרתה מענו מלטרפים ודוקא אם הם של אדם אחד אבל לא של ב׳ נשים כדבעיומן שאחר זה: (ג) **מבלא.** זהו בעיא ש״מ ולא מיפשטא וכיון דבזה״ז כל חלה דרבנן אחלינן לקולא. ש״ך: (ד) **למעלה.** הא אם מקלתו בפנים מלטרף דלא הוי דומיא דטבלא והב״ח חולק בדבר עכ״ל הש״ך: (ד) **שאומר.** כ׳ הש״ך לא ידעתי למה כתבו בשם יש מי שאומר שהרי אין חולק בדבר: **ב** (ה) **בכל.** כתב הש״ך ונלאה דה״ה ב׳ עיסות שבא״ ש כשיעור וכמ׳

(ב) דהיינו שיהא כל כבר אחד כו׳. נטור לא כתוב רק שלא יגע שום דבר למעלה מדופני הכלי ובית יוסף ורמ״א פירשו הך דהיינו כו׳ ולכאורה משמע לשון הטור דקפיד אפילו על מקצת אין הכבר כלו יגע אבל מכל מקום האחת כדבריהם דאי אם מקצת קאמר קשה למה לא יועיל כשהכבר למעלה תוך אויר הכלי ונלטרף שם מידי דהוה אעיסות שנוגעים על ידי נשיכה והרי אינם מחוברים רק במקצת ואפי׳ הכי הוה מחובר (כו׳) (כולן):

שכו א (א) **וכל זה שאין שיעור בכל אחת.** פירוש אם אין מלטרפות אפילו על ידי נגיעה או נשיכה אבל אם יש שיעור מפרים אחד על חבירו כו׳ פירוש ע״י נגיעה ונשיכה ואע״ג דבסוף סי׳ שכ״ה פסק כיון שסתיהן לפניו מפרים מזו על זו ואין לריכין נשיכה ואפילו לרוף על שאני הכא דהוי דבר שמקפיד עליו וכן מבואר בת״ה סי׳ קפ״ט ולהיה בדורה מן תלמוד ערוך בשתי עיסות אחת טהורה ואחת טמאה דהוי דבר המקפיד לריך דוקא חוט נלק לחברם ועל כן כתב דהא דמבואר בי״ד דבדבר המקפיד אין מלטרף אפי׳ על ידי נשיכה היינו אם אין בכל אחד כשיעור חלה אין בדיבו להחשיבה כעיסה אחת לחייבה בחלה ורמ״א שכ כאן מפרים מאחד על חבירו ולא זכר נשיכה היינו דסתם על מ״ש בחלת הסי׳ שמיירי בנשנו ומ״מ גרס מבשול לפני בעל הלבוש * ובמחלה מבבהו שגג מאד בזה שכ׳ בד״ל שלרך נשיכה כשאין בכל אחד שיעור חלה ורולה לגרפם אבל אם יש בכל אחד שיעור חלה אע״פ שאחד פת כרכום ובשני אין בו מפרים מאחד על חבירו אם הם של אדם אחד אפילו בלא נשיכה אלא שהם לפניו דהא ממן אחד אם הם עכ״ל טעה בתרתי דכ׳ נאין

באר היטב

כשיעור דאפי׳ נגיעה לא בעי אלא שיהו סמוכות ומפרש מן העיסה ש״ש בה כשיעור חלה וגם מפרש עוד ממנה אחד ממ״ח על העיסה שאין בה כשיעור חל״ל כל וכיסוי וכלעיל סימן שכ״ד ס״ח עכ״ל:

שכו א (א) **שנים.** דוקא שאינם שותפים אבל אם הם שותפים חייב בחלה כדלקמן סי׳ ש״ל ס״ב וכ״י שכל שאין דעתו לחלק נלק אע״פ שדעתו לחלק אחר שנאפה מצטרפות אפי׳ עשו בתחלה ביחד ול״ל סוף ד״ק ד ויצא לנו דאף כו׳ כמ״ש בס״ב אבל שאר כו׳ ובס״ד הר״ש כאן ברפ״ד אפי׳ הן ממין א׳ ואין מרגיל לא נשיכה ולא צירוף סל כיון דמקפידות ואפי׳ לשו שני הקבין בב״א כיון דסופו ליחלק כדפרשינן בפ״ק גבי נחתום כו׳ וכ״כ הרא״ש שם ס״י: [ה] **אבל אם יש** כו׳. ובנגיעה דוקא כמ״ש בספ״ב ונותן פחות כו׳ ומ״ש

CS CamScanner

*לאותה חצר. שהוא עומד בתוכה מותר להחזירה אבל לחצר אחרת הסמוכה לה אסור לזורקם: לכי תיכול עלה כורא דמילחא. בבדיחותא אהדר ליה כשתמדוד לי כור של מלח אומר לך טעמו של דבר. ליסנא אחריבא לכשתאכל עליה כור של מלח לא תוכל להשוותם זו לזו: מחשבתו. שנתכוון לפנותה מחצר זו לא נתקיימה הלכך לא גזרו אבל לחצר אחרת נתקיימה מחשבתו וגזור דילמא זימנא אחריתי שדי להו לרה"ר: ולא אידכר. קודם אפייה על שגגתו שהיא שבת או שמלאכה זו אסורה: למאן התירו. הא לא מסיק אדעתיה לבא ליאסל על כך: ואלא דאיהדר ואידכר. קודם אפייה: מי מחייב. חטאת בתפיימו: תחלתה וסופה. תחלת המלאכה וסופה. לא נודעה לו שגגתו עד שגמרה עבירה: לאחרים. אחר שרמה ובא לפניו ליאסל לרדותה קודם שיבא חבירו לידי חיוב חטאת: וכי אומרים לו לאדם. לא חיוב חטאת אינו אלא מלאכה אחת בשבת: בהדיא. סקילה. ובלשון פשיטותא ולא בלשון בעיא מתני רב אחא בריה דרבא מילתא דרב ביבי: מעל גבי מקום ד'. דהוי חשוב למיהוי הנחתו הנחה ועקירתו עקירה וידו לאו מקום ד' הוא וקתני לה מתני' בין לעקירה בין להנחה דקתני ונתן לתוך ידו של בעל הבית הרי הנחה או שנטל מתוכה הרי עקירה: קלוטה. החפץ הואיל ונקלט בחזירה של רשות הרבים כמי שהונחה בתוכו הוא ואע"ג דלא נח: ובתוך

כאן לחצר אחרת, כדבעא מיניה רבא מר"נ היתה ידו מלאה פירות והוציאה לחוץ מהו להחזירה לאותה חצר א"ל מותר לחצר אחרת מהו א"ל אסור. ומאי שנא לכי *תיכול עלה כורא דמילחא, התם לא איתעבידא מחשבתו הכא איתעבידא מחשבתו: גופא בעי רב ביבי בר אביי הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי חיוב חטאת או לא התירו? א"ל רב אחא בר אביי לרבינא היכי דמי אילימא בשוגג ולא אידכר ליה למאן התירו? ואלא לאו דאיהדר ואידכר *מי מחייב? והתנן *כל חייבי חטאות אינן חייבין עד שתהא תחלתן שגגה וסופן שגגה? אלא במזיד קודם שיבא לידי איסור סקילה מיבעי ליה? אמר רב שילא לעולם בשוגג ולמאן התירו? לאחרים. מתקיף לה רב *ששת *וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חבירך? אלא אמר רב אשי לעולם במזיד ואימא קודם שיבא לידי איסור סקילה רב אחא בריה דרבא מתני לה בהדיא אמר רב ביבי בר אביי הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיבא לידי איסור סקילה: פשט העני את ידו: אמאי חייב *והא בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום ד' על ד'? וליכא? אמר רבה הא מני ר"ע דאמר לא בעינן מקום ארבעה על ארבעה. *דתנן הזורק מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע רבי עקיבא מחייב וחכמים פוטרים ר"ע סבר אמרינן *קלוטה כמי שהונחה דמיא ורבנן סברי לא אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא. למימרא דפשיטא ליה לרבה דבקלוטה כמי שהונחה דמיא ובתוך

באן לחצר אחרת. ואסור להחזירה דקתני לא להחזירה אלא קאמר אלא להחזירה לחצר אחרת: **ומאי** שנא. בזו כנגד זו איירי דבדיוטא אחת שנא ושנא דאיכא איסור חיוב חטאת דמושיט מרה"י לרה"ר דרך רה"ר א"נ בדיוטא אחת וכגון שאין מפסיק סס רה"ר: **ואלא** דאהדר ואידכר מי מחייב. תימה דלישני אימא לידי (חיוב) איסור חטאת כדקאמר בסמוך קודם שיבא לידי איסור סקילה: **וכי** אומרים לו לאדם חטא בשביל שיזכה חבירך. והא דאמר בכל מערבין (עירובין לב:) רבי סבר ניחא ליה לאבר דליעבד איסורא קלילא ולא ליעבד עם הארץ איסורא רבה התם כדי שלא יאכל ע"ה טבל על ידו דאמר לי' מלא לך כלכלה של תאנים מתאנתי אבל הכא שלא נעשה האיסור על ידו אין אומרים לו חטא אפי' איסור קל שלא יבא חבירו לידי איסור חמור ואומר ריב"א דאפי' למדביק עצמו אין לפשוט משם להתיר דהתם עדיין לא נעשה האיסור ומוטב שיעשה איסור קל ולא יעשה איסור חמור על ידו אבל הכא המעשה של איסור כבר נעשה וממילא יגמור לא יעשה אפי' איסור קל בידים. והא דתנן בהשולח (גיטין דף מא: וסס) מי שחליו עבד וחליו בן חורין כופין את רבו ושעה אותו בן חורין ואע"ג דבהאי פירקא (דף לה:) א"ר יהודה כל המשחרר עבדו עובר בעשה דלעולם בהם תעבדו שאני פריה ורביה דמצוה רבה היא כדמשמע התם בר"א שנכנס לבה"מ ולא מצאה שם י' ושחרר את עבדו להשלימו לי' מצוה דרבים שאני ועוד י"ל דדוקא היכא דפשע קאמר וכי אומרים לו לאדם חטא כדי כו' ואתי שפיר הא דאמרי' בריש תמיד נשחט (פסחים דף נפ. וסס) דאתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה וקא עבדי כהנים בעשה דהשלמה ומקריבין למחוסר כפורים כפריתו כדי שיביא פסחו וכן בפרק בתרא דעירובין (דף קג: וסס) כהן שנמצא בו יבלת חבירו חותכה לו בשינו אע"ג דהוי שבות וגבי חליה שפחה וחליה בת חורין שנהגו בה מנהג הפקר וכפו את רבה בהשולח (גיטין דף לח:) משום שהיתה מחזרת ומתליאה עצמה לזנות ודומי' לאנוסין *והוי כמי כמצוה דרבים: **קודם** שיבא לידי איסור סקילה. וא"ת מאי בעיא היא זו אם התירו לרדותה פשיטא שלא ישמע לנו אם נאסור לו ותי' ריב"א *דאם לא התירו לא מיחייב סקילה כיון שמניח מלרדות ע"י מה שאנו אוסרין לו וכן בפסחים בס"פ האשה (דף נג. וסס) ערל הזאה ואיזמל העמידו דבריהם במקום כרת אלמא לא מיחייב כרת הואיל ורבנן הוא דאסרי ליה למיעבד פסח וא"ת והיכי אתי לידי חיוב סקילה והא התרלת ספק הוא דבשעה שהדביק פת בתנור שמא היה בדעתו לרדותה קודם שיבא לידי איסור סקילה ומה שלא רדה שמא שכח ההתרלה ותי' ריב"א דכיון שהדביק חוך כדי דבור של התרלה ובודאי תאפה אם לא ירדנה לאו התרלת ספק הוא ובודאי לא היה בדעתו לרדות קודם אפייה ולא הוי התרלת ספק אלא בלוקח אם על הכנים למ"ד בפ' ואלו הן הלוקין (מכות דף מו.) בטלו ולא בטלו דשמא לא ישכור כנפיה לו לא ישחטנה ועכשיו שמשבר כנפיה אין יכולין להתרותו דלא הויא התרלה אלא על הלאו והלאו כבר עבר וכן בשבועה שלא אוכל כבר זו אם אוכל זו ואכליה לאיסוריה והדר אכליה לתגאיה דכשמתרין בו בשעת אכילת איסור עדיין מחוסר מעשה אכילה של הנאי קודם שיתחייב מלקות אבל הכא כשמדביק פת בתנור אין האפייה מחוסרת מעשה: **מתני'** לה בהדיא. אית ספרים דגרסי בעי רב ביבי ומתני בהדיא בבעיא דרב ביבי איסור סקילה: **והא** בעינן עקירה והנחה מעל מקום ד'. אומר ר"ת דאין רגילות להניח החפץ בפחות מד' וכן היה מסתמא במשכן ועוד אומר ר"י דאל יצא אים ממקומו משמע דקאי נמי אחפץ כלומר ממקומו של חפץ דרסינן בעירובין (פ"א ד' יז:) דאל יצא אל יוציא אע"ג דפשטיה דקרא קאי אמקומו של אדם דהיינו ד' אמות מ"מ משמע נמי מקום החפץ ואין מקום חשוב בפחות מד': *אבל למעלה מי' ד"ה פטור. יש להוכיח קצת מכאן דמושיט חייב נמי למטה מי' דאם תמצא לומר פטור לפי שלא מצינו במשכן מושיט למטה מי' שהעגלות היו גבוהים י' א"כ לימא הכא אבל למעלה מי' ד"ה חייב דילפינן זורק ממושיט אבל עתה דמושיט חייב למטה מי' אז לא מצי למימר למעלה מי' ד"ה חייב דא"כ למטה מי' מ"ט פטור זורק ומיהו אינו הוכחה דלא מצי למימר דלכ"ע ילפינן זורק ממושיט דא"כ הא דתנן לקמן בהזורק (דף לו:) היו שהיהן בדיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב אלמא לא ילפי' זורק ממושיט אמאן תרמייה ותדע דהא כי נמי נימא דמושיט חייב למטה מי' הוי מצי למימר דלכ"ע ילפי' זורק ממושיט ובדיוטא אחת בין למטה מי' בין למעלה מי' ד"ה חייב ופליגי למטה מי' בזו כנגד זו דמר סבר אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא ומר סבר לא אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמיא דלכ"ע ילפינן זורק ממושיט משום מהני' דהזורק ולמאי שנפרש בסמוך אחי נמי שפיר דלא נקט הכי: **דרבי** עקיבא סבר ילפי' זורק ממושיט. וא"ת והא ע"כ זורק מרשות היחיד לרה"י דרך רשות הרבים לא היה במשכן דאם היה במשכן מה צריך למילף ממושיט ומ"ט נמי דרבנן דפטרי וכיון דלא היה במשכן אמאי מחייב ר"ע דבתולדה דהולאה שהיא מלאכה גרועה אין לנו לחייב אלא דוקא אותן שהיו במשכן כדפריסת לעיל (ד' כ:) וי"ל דר"ע סבר דזורק דמי טפי למושיט ממאי דדמו שאר תולדות דהולאה: **אבל** למטה מי' ד"ה חייב דאמר קלוטה כמי שהונחה

עין משפט נר מצוה

רבינו חננאל

רב נסים גאון

שז א ודבר דבר דרשו חכמים וכו'. נפרק אלו קשרים ופירש רש"י שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול כגון מקח וממכר ותשבונות עכ"ל וכתבו התוספות (קיג: ד"ה שלא) דאין נראה לרבינו מס דהא כבר נפקא לן ממצוה חפצך (ישעיה נח יג) א) עכ"ל אבל רבינו מייתי פירוש רש"י דלאו מקח וממכר ממש קאמר אלא לדבר ממקח וממכר לומר סחורה פלונית אקנה למחר או דבר פלוני מעסק משא ומתן אעשה למחר: ומ"ש ואיתא בירושלמי וכו'. כן כתבו לשם התוספות דאומר רבינו מס דהא דקאמר שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול היינו כדאמר ביקרא רבה (פוף פרשה לד) רבי שמעון בר יוחאי הוה ליה אימא שבתא דהוה משתעיא שבי אמר לה אימא שבתא היא שתקה משמע שאין כל כך לדבר בשבת כמו בחול ובירושלמי אמרינן בקושי התירו בשאלת שלום בשבת עכ"ל:

סימן שז

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א] אסור לומר דבר פלוני אעשה למחר: אפילו בשיחת דברים אין להרבות: [ב,ה] אסור לשכור פועלים: איסור אמירה לגוי והיתרו: [ו] איסור לחשוב חשבונותיו והיתרו: [ז-ח] היתר דיבור עם חבירו בחפציו ואיסורו: איסור להחשיך על התחום והיתרו ועיין בסימן ש"ו: [י] מותר לומר לחבירו שמור לי פירות שבתחומך ואני אשמור לך פירות שבתחומי: [יא] השואל דבר מחבירו כיצד יאמר לו: [יב] איסור לקרות מנין ארחיו ופרפראותיו מן הכתב והיתרו: [יג] איסור עיון בשטרי חובות וחשבונות ואגרות: [יד] אם יש היתר לקרות או ליגע בכתבים המובאים בשבת: [טו] כתב שתחת הצורה אסור לקרות:

[א] ודבר דבר דרשו חז"ל (מ) שלא יהא דבורך של שבת כדיבורך של חול. הילכך אסור לומר דבר פלוני אעשה למחר או סחורה פלוני אקנה למחר. ואיתא בירושלמי דאפילו בשיחת דברים רמוי להעניקו בממון לפי עשרו או בתלקות אם אין לו ממון כך כתבו קצת מפרשים וכן הרא"ש בתשובה עכ"ל (ז):

[יד] נשאל הרשב"א (כו) על אחד ששלחו לו בשבת שהוציאו בתו בחזקה מביתו על ידי ישראל משומד להוציאה מכלל ישראל אם יביט לדרך פעמיו בשבת פן יפחידוה ותשתמד אם מותר ליכנס אפילו חוץ לג' פרסאות לתתן דאמר (ירושלמי עירובין פ"ג סוף ה"ד) דתחום ג' פרסאות דאורייתא (כז) ואפילו להביא חותם מצד המלכות מי דחינן מספק זו את השבת כדדחינן בספק נפשות והשיב הדבר צריך תלמוד ומכל מקום כך דעתי נוטה שאין דומין שבת על הלכה מהתירות לפי שאמרו (שבת ד.) אין אומרין לאדם עמוד וחטוא בשביל שיחכה חבירך ואפילו איסור זוטא לא שרינן ליה כדי להגיל חבירו מאיסורא רבה דעד כאן לא אמרינן בפרק בכל מערבין (עירובין לב:) ניחא ליה לאדם דליעבד איסורא זוטא כי היכי דלא ליעבד עם הארץ איסורא רבה אלא כשאותו איסור בא לעם הארץ על ידי חבר אבל בענין אחר לא כדמוכח פ"ק דשבת (ו) בענין דהדליק פת בתנור (ד.) ועוד צריך תלמוד עד שיעמוד הדבר על טוריו עכ"ל: **והתוספות** כתבו בפ"ק דשבת (שם ד"ה וכי) בתחלה כדברי הרשב"א ואחר כך הקשו מדתנן (גיטין מא:) מי שחליו עבד וחליו בן חורין כופין את רבו ועושה אותו בן חורין וקי"ל (שם לח:) כל המשחרר את עבדו עובר בעשה ותירצו דשאני פריה ורביה דמצוה רבה היא ועוד יש לומר דדוקא היכא שפשע שהדליק פת בתנור שמוך לחשיכה אבל היכא דלא פשע מידי שרי למיעבד איסורא זוטא כי היכי דלא ליעבד חבריה איסורא רבה והוכיחו כן מפרק תמיד נשחט (פסחים נט.) ומפרק בתרא דערובין (קג:). וכן כתבו בפרק בכל מערבין (לב: ד"ה ולא) ובפרק השולח (גיטין מא: ד"ה כופין) ובפרק קמא דבתרא (יב. ד"ה כופין) ובפרק קמא דמגילה (כ: ד"ה כופין) ובפסחים פרק האשה (פח: ד"ה כופין). והשתא אם למירוצא דמצוה רבה הדבר ברור שאין לך מצוה רבה מלהצילה שלא יפחידוה עד שתשתמד ואם למירוצא דמחלק בין פשע לא פשע אמאי לא פשעה והילכך לחלל עליה את השבת לפקח עליה שרי ומצוה נמי איכא ואי לא נעי למיעבד כייפינן ליה כדאשכחן נמי שחליו עבד שכופין את רבו כדי שלא יתבטל ממלאת פריה ורביה כי רבה היא ואפילו לחלל שבת בדברים האסורים מן התורה נראה דשפיר דמי דלגבי שלא תשתמד ותעבור כל ימיה חילול שבת אמרינן כח) איסורא זוטא הוי: **תשלום** דינין דשייכי לענין זה יבואו בסימן שאחר זה (ח):

שז פרטי רמזי דינים המחודשים המבוארים בזה הסימן

[א] אם מותר לספר שמועות מעניני מלכים ושרים: [ד] אם מותר ליתן מעות [לגוי] מערב שבת לקנות לו מה שרוצה או למסור לו בגדים מערב שבת והגוי מוכרם בשבת: [ה] שבות דשבות אם הוא מותר במקום מצוה: אם מותר לומר לגוי להדליק לו נר לסעודת שבת: [ז] אם יכול לומר אני חפץ לרכוב למחר: [ט] אם מותר להחשיך כדי לעשות מלאכה בשדה או במרחץ שהוא תוך התחום: [יא] היתר שאלה בשבת בלשון לעז: הלואת שבת אם ניתנה ליתבע: [טז] איסור קריאה במליצות ומשלים של שיחת חולין אפילו בחול: [יז] אם מותר לקרות בשבת בחכמות חיצוניות: [יח] אם מותר לשאול מן השד בשבת: אם מותר לומר לגוי להוציא מן התנור החמין כשהקדרה נוגעת בגחלים: [יט] סחורה הנפסדת אם מותר לומר לגוי להצילה: [כ] מלאכה הנעשית בשבת על ידי אמירה לגוי אם מותרת בהנאה: אם מותר לומר לגוי לבשל לתינוק: [כא] מותר לומר לגוי בשבת עשה מלאכתך: [כב] בין השמשות אין איסור אמירה לגוי: אם מותר להחרים בשבת: אם מותר שיביא הגוי תבואה בשבת ויתן לתוך ארצו ישראל: אם מותר לישראל הישב בעדר לקנות גבינות שיראה בשבת כשהגוי חולב:

[א] ודבר דבר (ישעיה נח יג) **דרשו חכמים שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול. נפרק אלו קשרים** (קיג סוע"א): **ואיתא בירושלמי** (שבת פט"ו ה"ג) **דאפילו בשיחת דברים בטלים צריך שלא להרבות. כן כתבו התוספות והרא"ש והר"ן**

דרכי משה

(ז) **כתב** באור זרוע (ח"ב סי' פה) כשם שאסור אמירה לגוי כך אסור רמיזה לגוי ודוקא לענין שיעשה לו מלאכה בשבת אבל שיעשה לו מלאכה אחר השבת מותר על ידי רמיזה: (ח) דין אם מותר לחלל שבת כדי להציל אדם מעבירה כתבו בית יוסף כאן ושייך לקמן סימן שכ"ח עיי"ש (אות י) שכתבתיו:

פרישה

שז (מ) **שלא יהא דיבורך של שבת כו'.** כתבו תוספות פרק אלו קשרים (קיג: ד"ה שלא) ביקרא רבה (פוף פרשה לד) רבי שמעון בן יוחאי הוה ליה אימא שבתא דהוה משתעי אמר לה אימא שבתא הוא שתקה משמע שאין כל כך לדבר כמו בחול ובירושלמי אמרינן בקושי התירו בשאלת שלום בשבת וכתבו זה שם על פירוש רש"י שפירש אהא דודבר דבר שלא יהא דיבורך כו' כגון מקח וממכר ח"ל ואין נראה לרבינו מס דהא כבר נפקא ממצוה חפצך (ישעיה נח יג) אלא אומר רבינו מס כדאיתא ביקרא רבה כו'. ר' אברהם פרלא:

הגהות והערות

כו) **ראה** שו"ת הרשב"א ח"ז סימן רסז: כז) **וראה** בענין זה להלן סימן שצ"ז ריש הסימן ובבית יוסף שם ד"ה ומ"ש ואינו, ושם בשם הרשב"א דתחומין דרבנן אפילו חרש ליי"ב מיל: כח) **בשני** דפוסים ראשונים של הבית יוסף איתא, "חילול שבת אחד איסורא זוטא הוי", והנוסח שבפנים הוא מהדפוס השלישי:

שז א) **ראה** לעיל ריש סימן שו:

ששלחו לו (נו) שהוציאו בתו מביתו בשבת להוציאה מכלל ישראל (יט) [ה] מצוה לשום לדרך פעמיו להשתדל בהצלתה ויוצא אפילו (נז) חוץ לשלש פרסאות ואי לא בעי ב"ד גוזרין עליו*)(נח) (וע"ל סי' שכ"ח סעיף י)*):

מקומות דלחירותא בתרא מצוה רבה שמי

*) ותשלום דיני השיירים לענין זה בסי' שלח"ז)

שז דיני שבת התלוים בדבור. ובו כ"ב סעיפים:

א א"ודבר דבר שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול ב"הלכך אסור לומר דבר פלוני (ג) [ד] (א) אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר ג"ואפילו בשיחת

א שבת קי"ג ב טור ג טור בשם הירושלמי ותוס' שם

שערי תשובה

המכרח ע"ש: [ה] מצוה. עיין בה"ט ובשבות יעקב ח"א סימן ט"ז חולק על הנחלת שבעה ובא"ר כתב להקל באיסור דרבנן. וע"ש בשבות יעקב במי שרוצה לאסור וזה הולך למנוע אותו אלא שלא יאסור לחלל שבת עבור זה ע"ש ונראה שאם הוא ודאי שיגיל אין להחמיר שאף אם הוא עסקי ממון יוכל לבוא לידי נפשות ומכ"ש אם זה עושה מעצמו ויש ספק אם ישמע ש"ל הנה להם מוטב שיהיו שוגגין כו' ולכאורה כתב בקשה בעסקי ממון ע"י אינו יהודי בשבת כתב בבר"י בשם רבינו ישעיה הראשון לאסור ולפי מ"ש הרמ"א דכתב שלהם דרבנן הו"ל שבות דשבות במקום פסידא עיין מ"ש לעיל סימן רמ"ד[ב] בענין זה ועיין בשאלת יעב"ץ סימן קפ"ג כתב שלהנטית בעל ספינה שיש לו בה סך רב אפילו ע"י אינו יהודי אסור ע"ש:

[ד] אעשה. עיין בה"ט ובא"ר חולק לדבר מצוה מותר וכן נראה דעת הבר"י ומ"ש בשם שו"ת הב"ח עיין בשאלת יעב"ץ סימן קפ"ב כה"ג וכתב בר"י

באר היטב

ואפשר דחשבינן ליה חפצי שמים לצורך קידוש ולפי מ"ש בס"ג אין זה היתר מ"א וברש"ל פ"ה דבילה סי' ח' כתב דיכריז קודם ברכו ואם שכח עד אחר ברכו לא יזכיר סכוס מקח ע"ש ושאר משקין פשיטא דאסור מ"א: (יט) מצוה. דהשאר מומרת לעולם משא"כ בסי' שכ"ח ס"י בהג"ה שיעשה פעם א' באונס עבירה עט"ז ומ"א. וע"ל סי' ש"ה ס"ק ה' מש"ש בשם נחלת שבעה. ובכנה"ג בשם הרמ"א מתיר לילך חוץ לתחום בשביל אביו וע"ע דהא לא עדיף מצורך מצוה דאסור לילך חוץ לתחום מ"א. ובתשובת בית יעקב סי' קט"ו מתיר לברוח בשבת חוץ לתחום אם אנס רוצה לחבשו בתפיסה אם יש לחוש שמא ימות בתפיסה אפילו על עסקי ממון ואין חילוק בזה בין יחיד לרבים ע"ש:

(ד) אעשה. אפילו דבר מצוה ס"ח סי' רס"ו. אסור לעבר עובר כוכבים בשבת בשביל המוב אבל יוכל לומר בחול לשופט מדוע לא עבבת עובר כוכבים בשבת אגודה. ובתשובת הב"ח סי' קמ"ו מתיר מי שיש לו חוב אבל האנס ובשבת נודע לו שהאנס ילך מן העיר ואפשר שלא ישוב עוד מותר לילך בשבת לקבול עליו אבל הבר שיפרענו ע"ש. אסור לעבר נכסי ראובן ביד שמעון רשד"ש הו"מ

ביאור הלכה

פ"ז] גט שכתבו עברית ועדיו יוונית וכו' וכמו שכתב כל זה במרדכי בהלכות קטנות ע"ש. היולא מדברינו דכל הראשונים אזלי בחדא שיטתא כפשטא דמתניתין הנ"ל דעל כל כתב וכל לשון חייב ודברי האו"ז והגה"מ פ"א מהלכות תפלין שהביאו בשם רבינו יואל דעת יחידאה היא ונדחית מכל הני רבוותא הנ"ל ועיין לקמן בסימן ש"מ בפמ"ג שמייבב קצת שיטת רבינו יואל המובא בהגה"מ מקושית המ"א דבכל לשון חייב ודחק הפמ"ג דהוא יפרש המשנה דבכל לשון היינו רק לענין הלשון לבד אבל גוף הכתב אפשר דבעינן דוקא אשורית עי"ש ולא ראה דברי רבינו יואל בעל שיטה זו המובא באו"ז דמפרש שם בהדיא בכונה בכל לשון לענין גוף האומיות ומרבה בזה רק יווי ועוד דמ"ש מגיטין דכתיב בה וכתב ומוכח בגיטין י"ט וכן נפסק בשו"ע אבן העזר[ב] קב"ו דבכתבת בכל כתב וה"ג לענין שבת וכנ"ל בשם כל הראשונים אח"כ מלאחי בגו"ב מ"ת סימן ל"ג שגם הוא כתב כדברינו שכל כתב הוא מן התורה ופיים שבב"פ האור זרוע הוא יחיד בדבר ולא מצינו לו חבר:

משנה ברורה

לא יזכיר סכוס מקח: יד (נו) שהוציאו בתו. אורחא דמלתא (מד) נקט וה"ה אחר רשאי לחלל שבת כדי להצילה מהאיסור הגדול (מה) וכ"ז מיירי שהוליאוה א"י מבימו באונס וע"כ התירו לו לשוס לדרך פעמיו להצילה דקי"ל אם אינו פושע חייב לעשות איסורא זוטא כדי שלא יעשה חבירו איסורא רבא אבל אם פשעה אין לו להביה לחלל שבת עבורה דאין אומרים לו לאבד חבוא כדי שיחבה הבבך (מו) ודוקא באיסור דאורייתא אבל באיסור (מז) דרבנן דעת הא"ר דיש להקל לעבור כדי להצילה: (נז) חוץ לשלש פרסאות. היינו אף דיש בזה איסור דאורייתא לאיזה פוסקים (מח) וה"ה אם יצטרך לחלל שבת ע"ז באיזה מלא"ט מלאכות ג"כ שפיר דמי דבאשר אמר את הדת לגמרי אחלל שבת ואעבוד עבודת גוליט כל ימיה ואם הוא יחלל שבת פ"א נקרא איסורא זוטא נגד זה. כתב המ"א ל"ע אם הבת קטנה ורוצים להוציאה מכלל ישראל אם יעשה הגדול חטא בשבילה דהא קי"ל דאין ב"ד מצווין להפרישה מאיסור או דילמא מידי דהוי אפקוח נפש שמחללין על הקטן דאומרים חלל עליו שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה ה"נ כן ובא"ר (מט) דעתו להקל דאם לא ישתדל להצילה תשאר כן גם בגדלותה: (נח) וע"ל סימן שכ"ח ס"י. בהג"ה דאיתא שם דמי שרוצים לאנסו שיעבור עבירה גדולה אין מחללין עליו שבת כדי להצילו ואין סתירה לכאן דהתם מיירי שרוצים לאנסו שיעבור עבירה פ"א ולהכי (נ) אפילו אם היא עבירה גדולה כגון לעבוד ע"ג אין צריך לחלל שבת כדי להצילו דמחלל שבת ג"כ כעובד ע"ג משא"כ כאן שתשאר מומרת ותחלל שבת לעולם. כתב כנה"ג דלכאן חוץ לתחום בשבת לנקום נקמת אביו מרוצחים מותר ותמה עליו המג"א וש"א דהא לא עדיף משאר צורך מצוה דאסור לילך חוץ לתחום עבורה:

א (א) אעשה למחר. ודוקא (ג) אם הוא דבר שאסור לעשותו בשבת (ב) ואפילו אם הוא רק איסור דרבנן. יש שכתבו (ג) דאפילו דבר מצוה כגון כתיבת ס"ת וכה"ג אסור לומר אעשה למחר אבל בא"ר וכן במאמר מרדכי וברכי יוסף חולקים עליהם וסוברים דכל לדבר מצוה שרי ומ"מ נכון לכתחלה להחמיר כשאין צורך לזה בדבורו היום [עיין בחו"ש] ואם מתירא שיתרשל בדבר אז לכו"ע שרי

שער הציון

(מד) ע"ת ומי"ט וא"ר וא"ל דנקט בתו משום סיפא דאי לא בעי כייפינן ליה שלא להתעלם ממנה כי הוא גואלה וקרובה: (מה) ע"ת ומ"א וש"א: (מו) אף דממ"א סימן רנ"ד משמע דאפילו איסור דרבנן אין לעבור עבירה כשפשעה בעצמה מסתברא דבאיסור דרבנן יש לסמוך אחד מירוצא בתוספות שם דלמצוה רבה יש להקל אפילו כשפשעה מתחלה והכא אין מצוה רבה גדולה מזו אולי מחזור בה וכן הסכים הא"ר והביאו גם הפמ"ג: (מז) כגון ללכת אחריה חוץ לתחום אלפים ושאר שבתים: (מח) כ"י ומ"א וש"א: (מט) ואפילו אם היה ברצון פתוי קטנה אונס הוא: (נ) ובפמ"ג מסתפק דאפשר דוקא מלאכה גמורה אבל בתומין די"ב מילין דאין בו לכו"ע רק לאו מותר לדחותה מפני עבירה גדולה: (א) כדלקמן בס"ח: (ב) הרא"ש בפכ"ג סימן וי"ו: (ג) מ"א וכנה"ג:

הגהות ותיקונים: א) צ"ל ואי לא בעי כייפינן ליה: ב) העזר:

ב ה נחתום ד שעשה עיסה לעשותה שאור (א) לחלק חייבת בחלה [ז] ו שאם לא תמכר יעשנה פת ה ז אבל ח שאר אדם (ב) העושה עיסה (ב) (ג) לחלקה בצק פטורה:

ג ט נשים שנתנו קמח לנחתום לעשות להן שאור אם אין בשל אחד מהן כשיעור אע"פ שיש בכללן כשיעור י פטורה:

הגה [ז] ודוקא שערבן שלא מדעתן אבל מדעתן (°) חייב שהרי אינן מקפידין (ב"י בשם סמ"ג):

ד [ח] י שנים שעשו עיסה כשיעור ז (ד) וחלקוה ואח"כ הוסיף כל אחד על חלקו עד שהשלימו לכשיעור ה"ז פטורה [ט] שכבר היתה להם שעת

נדבר המקפיד ועל כן בדבר שאין בו שיעור לא מהני נשיכה לגרפה לשיעור חלה וכיש שיעור מהני נשיכה שיפרוש מאחד על חבירו ובלי ספק לא עיין בעל הלבוש במקור הדין וזה גרם לו שכתב כן: **ב** (ב) העושה עיסה לחלקה בצק. פירוש לכל אחד פחות מכשיעור חלה אבל אם אין דעתו לחלקה אחר אפיה אפ"פ שדעתו לחלקה אחר אפיה חייב כן כתב ב"י ודלא כסמ"ג: וכתוב בתשובת מהר"ר [משאת] בנימין ז"ל סימן מ' המנהג בקצת מקומות שנחתום ישראל עושה עיסה גדולה ובאות הנשים ולוקחות ממנו כל אחת כדי שיעור חלה וכל אחת טוטלת חלה מעיסה שלקחה מהנחתום דשפיר עבדי הכי דבדעת האדם תליא מילתא כמו דאמרינן הכא לקולא דאם דעתו לחלק בצק פטורה הכי נמי אזלינן לחומרא כאי דעתו והוה כאילו כל בצק גילוש בפני עצמו וחייב כל אחד ליטול חלה משיעור חלה שלו ומו"ת ז"ל חלק על זה ע"ש וכ' שכן קיבל מרבותיו שאיסור גמור הוא ואני הצעיר אומר אם קבלה הוא נקבל ואם לדין יש תשובה דיש לי לייסד המנהג מצד אחר והוא ע"פ הגמרא פרק כל הגט (דף י') המלוה מעות את הכהן להיות מפרש עליו מחלקו מפרש עליו במזקק שהוא קיים ואינו מושם שמא מת הכהן פירוש כשיפרש תרומותיו ומכור התרומה ויעכב הדמים לעצמו בפרעון החוב זה בשביל הכהן ופרכינן על זה ואף על גב דלא אתי לידיה בתמיה אע"פ שאינו נותנו לכהן והוא יחזירם לו קתני דמפרש עליו וכיון דלא מטי לידיה מאן זכי ליה להך כהן הך תרומה שיקבלנה זה בחובו והיאך יצא ידי נתינה ומשני במכירי כהונה עסקינן שאינו רגיל לתת תרומה אלא לכהן זה הלכך כיון דמלתא דפשיטא היא דלדידיה יהיב ליה אפאי להו אבר כהנים דעתייהו והוה כמאן דמטו לידיה דמהני. ויש עוד תירוצים בגמרא דמתרצי בענין אחר מכל מקום לא פליגי על תירוץ זה מצד הדין אלא דקשיא להו הא לא קתני מתני' מכירי כהונה אלמא דלדינא הם מודים דכל שהם מכיריו הוה כאילו אתו לידייהו ה"נ בהאי נחתום

ויתמיה בחלה וכתב הב"ח יש נוהגים לקנות מן הנחתום חלק מ' מעיסה גדולו' ויש נאותו חלק כשיעור ומפרש ממנו חלה ומנכך עליו וכך הוא מוכר מאותה עיסה להרבה בני אדם לכל אחד שיש בו כשיעור וכל אחד מפרש מחלקו ומנכך עליו והבנר פשוט שזה טעות חדא דהלא מיד שנגבל הנחתום העיסה הגדולה חייב להפרש ממנה חלה אפילו היה דעתו למכרה לחלקים קטנים פחות מכשיעור כ"ש הכא שאין דעתו למכרה אלא לחלקים בכשיעור וכיון דהמלוה חלה עליו להפרש חלה ושוב פטורה כל העיסה

איסן נחיר לכתחלה למכור לחלקים ושהלוקחים יפרישו חלה ויברכו והנחתום לא יפרש ולא יברך ומו דכיון דבהפרשת חלה של הנחתום פטורה כל העיסה אית לן למכרה לחלקים ושיברך כל אחד ברכה בפני עצמו משום ברכה שאינה צריכה ע"כ. וכ' שקבל מרבותיו שאיסור גמור הוא ושהאריך בתשו' זה אבל בתשובת משאת בנימין סי' מ' כ' דלחומרא דוקא יש לחלק בין נחתום לאיש דעלמא אבל לא לקולא והלכך אין לומחות ביד הנשים הקונות מן הנחתום ישראל וכל אחת טוטלת חלה משלה בפני עצמה אם הוא כשיעור חלה ואדרבה צריך לקיים ולהחזיק מנהגן של שנקבל בלא מירחת אוכל כל אשה ליקח חלה כל ערב שבת שכבר נהגו ליקח חלה אע"פ הירושלמי דמסקינא שבת אדם הראשון חלתו של עולם כו' וגרמה לו חוה מיתה לכך נמצרה מצות חלה לאשה כו' ואין דברי מוכרחים וכ' עוד שם בתשובת מ"ב אמנם מה שנוהגים בחתונה שעושים לחם גדול שמניחים אותו על השלחן בשעת הברכה שמתנו לוקחים חלה הרבה נשים כל אחת בפני עצמה אע"פ שכל אשה טוטלת עיסה כדי שיעור מ"מ לפי שמתחלה לשו הכל בבת אחת [ומאח"כ כשאופין חוברין ומערבין ועושין מהכל לחם אחד] אין להפרש רק חלה א' ולכן יש למחות ביד הנשים שלא יטלו מאותו לחם רק חלה אחת בעל"ל ולדברים פשוטים הם. וכן ראיתי מהגבירה הרבנית אמי מ"ר ומשאר נשים לדקניות חכמניות שנהגו בזה: ה. אבל שאר אדם העושה עיסה לחלקה בבצק. לנשים הרבה שלא יהא בחלת אדם אחד שנתן לנחתום מסתמא אינו מקפיד ואפילו ערבו שלא מדעתו חייב: **ד** ז. וחלקוה. בעודה בצק בענין שלא היה בשום חלק כשיעור:

ביאור הגר"א

בס"ם שקדם וכ"כ בתה"ד כאן ג"כ: **ב** (ז) שאם לא כו'. ירושלמי שם והביאו הר"ש במתני' שם ירושלמי הממרח כריו כו' וז"ש שם וצ"ל מחיב ר"ל לר' יוחנן וכ"ה בסה"ת וש"פ וגירסת הר"ש שכא יכצא לקוחות כו' ור"ל ויקנה הכל ביחד וכ"כ הרא"ש אבל גירסת הרמב"ם שכא לא יכצא כו' ויעשה עיסה ועבפי' שם וכ"כ בחיבורו וכ"כ בסה"ת וז"ש כאן שאם לא כו': **ג** (ז) ודוקא שערבן כו'. הוא שגגה גדולה שכ"כ בסמ"ג בתחלה לר"ל אבל כתב אח"כ אבל לר' יוחנן אין חילוק בין מדעתן או לא אלא כל שסופו לחלק וכ"כ בסה"ת ועב"י וז"ל סה"ת נשים שנתנו לנחתום כו' ותיכה דתנן פ"ג העושה עיסה עם העובד כוכבים אם אין כו' הא עם ישראל אחר חייב ומפרש ר"י דבאן מיירי שאע"ב מדעתן א"נ מיירי שאע"ב שדעתן לחלקן לבסוף וכ"מ בירושלמי הממרח כריו של חבירו שלא מדעתו ר"א חייב ר"ל אמר פטור מחיב ר"ל לר"י נשים שנתנו קמח לנחתום כו' ואין בבולהון כשיעור בתמיה א"ל שנייה היא שכן העושה עיסה ע"מ לחלק בבצק פטורה מן החלה א"ל והא תנן נחתום כו' א"ל אל תתיבני נחתום נחתום לאו בדעתו כו' שמא לא יכצא לקוחות ויעשה עיסה ודעת ר"ל כתירוץ הראשון של ר"י ודעת ר' יוחנן כתירוץ האחרון וכתב שמענן מהא שני ב"א או תלמידים הלומדים כו' ונתערב מדעתם וגם אין דעתם לחלק כי אם לאכול ביחד חייבת בין לר"ל בין לר"י ואפ' נתערבה שלא מדעתם אליבא דר' יוחנן וכ"ה דברי הסמ"ג וכ"כ הר"ש והרא"ש וכמ"ש בס"ה ודעת הרב תמה דפסק כר"ל ואף שדעת הראב"ד בספ"ו לפסוק כר"ל וחלק על הרמב"ם מ"מ דוקא באדם אחד כמ"ש והביא ראיה מירושלמי ההיא איתתא דאתת ושאלת לר' מונא בגין דאנא בעי מיעבד עיסתי איטרא ר"ל עוגות דקות מהו דנסיבנא ותהא פטורה מן החלה א"ל ולמה לא אתא שאיל לאבוה וא"ל אסור שמא תמלך לעשות עיסה ומפתני' נופא איכא למשמע נשים שנתנו לנחתום כו' וחכמ נשים דוקא לענין חילוק הא אשה א' חייבת בחילוק כו' ע"ש ואף בזה הראב"ד יחידאה וחלקו עליו הכל קדמאי ובתראי וההיא דירושלמי פי' הר"ש והרא"ש איטרא סופגנין וכמ"ש בפי' שכ"ט ס"ד וכמ"ש כאן בש"ע ס"ב אבל שאר אדם כו' וכ"ש כאן וזה ברור. ומ"מ בדין הנ"ל דס"ב מסתבר אני בזה דלבאורה משמע אף בביתו העושה לחלק לעיסות קטנות פטור [וכ"כ תוס' בברכות ל"ז ב'

באר היטב

נעיסה ונשיכה ואפ"נ דנכר' שכ"ה פסק כיון שמתיסה לפניו מפרש מזו על זו וא"נ נשיכה ואפי' לירוף על שאני הכא דהוי דבר שמקפיד עליו אבל הש"ך פסק שא"נ נעיסה ונשיכה אלא כהסם לפניו פני ודמיא לדלעיל ס"ם שכ"ה וגם בנה"כ הביא על הט"ז בדין זה בתריכות ע"ש: **ב** (ג) לחלקה. פי' לכל אחד פחות משיעור חלה וכתב בשאר מ"ב שהמנהג בקצת מקומות שנחתום ישראל עושה עיסה גדולה ונאות הנשים ולוקחות ממנו כל אחת כשיעור חלה וכל אחת טוטלת חלה מעיסה שלקחה מהנחתום דשפיר עבדי הכי דבדעת האדם תליא מילתא כמו דאמרינן הכא לקולא דאם דעתו לחלק בצק פטורה הכי נמי אזלינן לחומרא כאי דעתו והוה כאילו כל בצק גילוש בפני עצמו וחייב כל אחד ליטול חלה משיעור חלה שלו ומו"ת ז"ל חלק על זה ע"ש וכ' שכן קיבל מרבותיו שאיסור גמור הוא ואני הצעיר אומר אם קבלה הוא נקבל ואם לדין יש תשובה דיש לי לייסד המנהג מצד אחר והוא ע"פ הגמרא פרק כל הגט (דף י') המלוה מעות את הכהן להיות מפרש עליו מחלקו מפרש עליו במזקק שהוא קיים ואינו מושם שמא מת הכהן פירוש כשיפרש תרומותיו ומכור התרומה ויעכב הדמים לעצמו בפרעון החוב זה בשביל הכהן ופרכינן על זה ואף על גב דלא אתי לידיה בתמיה אע"פ שאינו נותנו לכהן והוא יחזירם לו קתני דמפרש עליו וכיון דלא מטי לידיה מאן זכי ליה להך כהן הך תרומה שיקבלנה זה בחובו והיאך יצא ידי נתינה ומשני במכירי כהונה עסקינן שאינו רגיל לתת תרומה אלא לכהן זה הלכך כיון דמלתא דפשיטא היא דלדידיה יהיב ליה אפאי להו אבר כהנים דעתייהו והוה כמאן דמטו לידיה דמהני. ויש עוד תירוצים בגמרא דמתרצי בענין אחר מכל מקום לא פליגי על תירוץ זה מצד הדין אלא דקשיא להו הא לא קתני מתני' מכירי כהונה אלמא דלדינא הם מודים דכל שהם מכיריו הוה כאילו אתו לידייהו ה"נ בהאי נחתום

ד"ה לחם. ור' יחיאל כו'] וכ"מ בראב"ד הנ"ל שמביא ראיה מירושלמי דבעי מיעבד איטרא כו' וכן מבואר בדבריו וכ"מ בירושלמי הנ"ל לכאורה אל תתיבני נחתום כו' ועשה עיסה אבל א"א דא"כ חלות תודה דשלש מצות מעשרון יהא פטורות מחלה וכן רקיקי נזיר ובמתני' (ו' פ"ק) חלות תודה ורקיקי כו' וכן נהגו אבותינו ואבות אבותינו להפרש בשבת וי"ט אלא ע"כ ההיא דירושלמי לחלק לאנשים הרבה וכ"כ ש"ך ואף שבדברי הראב"ד א"א לפרש כמבואר למעיין בדבריו הטיב וא"כ גם הראב"ד איש שלומינו ואין חולק בזה וכן סה"ת וסמ"ג ומרדכי ופ"ש כולם כתבו דין השאור לחלק בב' תלמידים וכידוע כו' וכן משמע בירושלמי דפ"ד יש דברים בחלה ואינן חיבור בטבול יום חיבור בטבול יום ואינן חיבור בחלה בחלה דתנינן ובזמן שהן של אשה אחת מין במינו חייב ואינן חיבור בטבול יום דתנינן תמן המכניס חלות ע"מ להפרש ונשכו בס"א חיבור בטבול יום ובה"א אינן חיבור בטבול יום ואינן חיבור בחלה דתנינן תמן בשר הקדש שקרם עליו הקיפה הא שאר כל הקיפה חיבור ואינן סופן לחתכו ר"ל לחלקו לבהנים הרבה ואינן חיבור לחלה דאר"י העושה עיסה ע"מ לחלקה בצק פטורה מן החלה וע"כ צ"ל לאנשים הרבה אבל לדידיה חייבת ממש"ש חיבור בחלה ואינן חיבור בט"י דתנינן כו' ע"מ להפרש כו' ובמתני' ריש טבול יום ריצא לנו דאף שבס"א השווה ב' נשים שאין מקפידות לאשה אחת ל"ד לגמרי דבאשה א' אע"פ שדעתה לחלק אבל בשתי נשים דוקא שאין דעתן לחלק וכמ"ש בר"ש וראא"ש וסה"ת וש"ך וכנ"ל והאי דעתן לחלק דוקא בבצק כמ"ש בירושלמי לחלק בבצק ואף שבסה"ת וסמ"ג כ' ודעתן לאכול כאחד ל"ד וכמ"ש ברשב"א וכ"כ ב"י וכמ"ש בש"ע ס"ב בבצק וכ"כ האחרונים: **ד** [ח] שנים שעשו כו'. ירושלמי פ"ג והביאו הר"ש בס"ד מתני' א' והרא"ש סי"א והרב"ד תמה ע"ז וכן הר"ש שם כתב מיהו תימא כו' ופי' שהפרישו חלה מקודם ור"ל שלא היה דעתם מתחלה לחלק אבל הרא"ש והרמב"ם והטור כתבו כפשטיה דעסי' שכ"ד ס"ב בהג"ה וגם שם בדברי סתומין מ"ש ע"ד לחלקם וחלקם כו' והוא לשון הטור אבל הוא דוקא ע"ד לחלקן לאנשים הרבה כנ"ל וכמ"ש בירושלמי הנ"ל חיבור בחלה כו' בזמן שהן כו' המכניס חלות כו' וכנ"ל וכ"ה דברי הטור והרב כאן בהג"ה וה"ה כו': [ט] שכבר היתה להם כו'. ר"ל

פתחי תשובה

שכו ב (א) לחלק. עכ"ע וכתב הגאון מליפא בקדוב תפלה שלו דלף דמשמע מדבני הט"ז והש"ך כאן דוקא מ' פוטרת כל העיסה אעלוג כיתר אף אחר שנתחלק לעיסות מ"מ נראה דאם מכוון בפירוש שלא יפטור רק העיסה ולא האחרת אף אותה אעלוג עמה אינה פוטרת דחלה כמו תרומה שטלת נמתחבה וכשמתבר כלל לפטור אינה פוטרת והא דאמרו לחלק בלא גדול כו' הוא מטעם דהוי נרכה שא"ל כיון שיוכל לכוין ולפטור אותם בברכה אחת ע"ם ועיין בספרו מקור חיים סימן מנ"ז בגיאורים סק"ב מ"ש בזה. ועיין בתשובת בית אפרים חא"מ סימן מ"ד הובא בש"ם בא"מ סימן מנ"ז ס"ק ג' ע"ש: **(ב)** לחלקה בבצק פטורה. כתבו הלבוש והבדרשה וכ"מ דדוקא אם רוצה לחלקה לאנשים הרבה אבל בשביל שהוא מחלק לעצמו לא מקרי עושה לחלק וכתבו כן לישב מנהגינו שנהגות הנשים בש"ם לנחם רק שיעור חלה וטוטלים חלה ומברכים אף דדעתם לחלק

יא מסעם ס׳ פרק ד׳ דחלה ומחמרים:

א לשון הרמב״ם רפ״מ מהלכות מיכורים ממשנה פ׳ פ״ג דחלה: ב עוד בשם סר״מ ממרן וכ״כ סמ״ג בשמו (ופסק״מ) ומתן טעם משום דקי״ל כראש״י דאמר פירות פרוג׳ זו מחובר׳ וכו׳ קדושין דף פ״ג ע״ב: ג לשון הרמב״ם שם ממשנה מ׳ פ״ג דחלה: ד שם מיירושלמי שם: ה לשון הטור מיירושלמי סתמה: ו סר״ם בפירוש המשנה שם וכ״כ הרמ״ם בהל׳ חלה על הירושלמי המוכר: ז עוד מדברי סר״ם והרמ״ם שם והרשב״א בפסקי חלה שלו: ח ד״ש וכמ״ש הרמב״ד שם בהשגתו וכ״מ שם:

נקודות הכסף

לא צריך לפי׳ נגיעה ומ״כ לענין הפאלה שיהיה לענין גירוף לא מהני נגיעה ואחר כך מניח בס״ם שם דברי רש״ל ור״ש בשניה קמא ותוספות דפרק קמא דחלה הגי״ל דאין מחלקין לפי׳ נגיעה ממאה ומטהרה לענין מוקף בין מקפיד או לא ומפלפל לא ומקיק דלענין שאלתו לא מהני נגיעה כי הם המתנך דברי בעל תרומת הדשן שם שלא נא לפלפל רק לענין שאלתו שיהיה לענין גירוף לי מהני אבל לענין מוקף בתקפיד בכרכום לא בתב דצריך נגיעה ר״ל דפרשים ומ״מ יהיה לון שיהי׳ ק״ל על מ״ש בתה״ד שם בשוף דברו ח״ל והשתא נתרון דין דוקא מקפיד מערבינם הוא דאין הכרכום מפסיק בחזוהו ושעמא לשפי הנשים ואיב הדעת סברי דם לחלק כי לפה רוב הדעות הם בנדון דידיה כל הדעות ס״ל סבי דלענין גירוף יש לחלק בין מקפיד או לא וכתמיתין ומיהלמי רפ״ד דחלה ולא פליגי הדעות אלא לענין מוקף אבל לענין גירוף כ״ש מודי והשתא עלו דברי הדעות הזב בסתון. והיינו שבתב הרב רש״ל בשם אבל אם יש בהם בשיעור מפרש מחמר על מכרו וכל זה ברור: אלא מי קשיא הא קשיא אגוף הדין דמוקף לפלוי נגיעו מקפיד דפסק בש״ע ס״ם שכ״ה דעת הטור והרמ״ם דא״ל לא נגיעה ולא גירוף אל והיינו ע״פ מה שדחה בב״י דברי הרה״ם פי׳ פ״ב מקמי דברי הרמ״ם והרשב״א בפסקי חלה שלו והרמב״ם. ולפענ״ד נ״ע בדבר הא דעת הסמ״ג עשין קמ״ח דף רי״ב ע״ד בשם רי״ד לענין מוקף צריך גירוף אל בלא נגיעה וכ״כ מוסיפות בפ׳ אלו עוברין בשם רי״ד ואע״ג דכתבו שם בשמו דצריך לפלוי נגיעה וקן דעת הטוב בפ״ק דחלה וקן דעת הרוקח פי׳ שנ״ע והוא עוקר לדברי הרמ״ג בשם רי״ד ול״ל דמרי רי״ד ניבא מ״מ מדברי סלם מבואר דאל כל פרים צריך גירוף אל וקן כ׳ הר״ם בהגהות הרמ״ק פי׳ רמ״ו וגם בתשובת מיימוני לבלבם דברים דברים אחרים כדברי הר״ם ס״ב מלרבנה הרי כל הבן רבותם פליגי על הרמ״ם ורבים ניבא והרמיה שהרמ״ם הרמ״ם מקנקני אל יין וקן מסמכים שקין שהיו בגורן אינה רמיה דעיקר שלמי וכמ״ם הר״ם ס״ב דמעשר שני וס״ם הר״ם שקן מסמע דעת הרמב״ם לא ידעתי שום מסמעות דמדברה ר״ל דפ״ל הר״ם שבתוספות פ׳ אלו עוברין לצריך לפלוי נגיעה ולין מחלק בין עיקה טהורה לטמאה וס״ל הא דקאמי במתמיתין ועיקה ממאה הייט לא בכה״ב אל דפפי׳ בטמאה שרי בכה״ב אל לגשמעינן דמותר לגרום טומאה לחולין וע״כ כ׳ הרמב״ם בפוף פ״ז מהלכות בכורים ח״ל ומותר לגרום טומאה לחולין שבאה״ל לעיקר שפי עיקה אם טמאה ואחמת עהורה טהל כדי אלא שעיקה מעיקה אלא הורמה אלא׳ ומתנה בלמנע מתוך לעיקה עהורה ומתך מן הטמאה לעהור׳ כדי לגרום מן הטומאה עכ״ל ומע״ב ר״ל דדוקא בהן

דטמאה מצריך נגיעה מ״מ מאן מוכח ועוד דנהי בעלמא לא מצריך נגיעה דלמא גירוף על בני ובמתא פשט דברי׳ משמע דלענין לגרום מן הטומאה אין מילוק בין עהורה לטמאה וכבל גוני צריך נגיעה בעיקה. ומ״ש הרמב״ם בפרק ג׳ מהלכות תרומות דין ר״ח בשפי מגורות תורם מאחד מן מכירו נמי אין לחוש ומ״ש לענין דעיקה שאחר ומה שבתבו בכ״ה הרשב״ם בשפקי חלה שלו אין בידי הספפר על כן לא אוכל להביא עליו בזה: מיהו ר׳ יהודה בתב בשם רי״ב נר׳ יהודה ורבינ״ם בהרמ״ם וכן בתוב בהגה״מ בתשובת מיי׳ שם בשם רינב״ם אלו עוברין וכן דעת הבהרעטרה פרק ב׳ דחלה משנה ד׳ וס״מ מתאלר בדברי הפוסקים פ׳ אלו עוברין בשם רי״ב לדיגרוף מיעוי בשם רי״ב ולא מיעוי בשם הרמ״ם ובכ״ב הרמ״ם בהל׳ חלה פיעון ד׳ ומעמה מ״ם הבי״ם על הטור ומדברי הסמ״ג בשם רי״ב נראה לדיגרוף אל לא מהני אלא״ב טעגיעה זה בה אינו מדוקדק דנראה מלשון דלהעתון פ״ל אלא מדברה נראה לומר מדבר הטור ומה אין בדבריו יותר לפלוי אין נגיעות בלל הבל מלבבן אלמא דדוקא קאמר דנאין מדבריו אלא נגיעו אם הוא דבר הפסק״מ בשם רי״ב נראה בן להרמ״ם יותר מבואר מבדברי הטור ודוחק. ועוד דאם בן לא הוי ליה לבתוב בן בשם הסמ״ג בשם רי״ב לחוד אבל

חובה ח והם היו פטורים באותה שעה מפני שעשאוה לחלק:

הגה וה״ה בלאדם אחד שעשה כ׳ קנין [ט] ודעתו לחלקם לחלקם [י] [יא] אבל אם לא עשאם ע״מ לחלקם (ג) לא (יב) מהני החלוקה אח״כ (טור):

ה [יא] המפריש חלה מעיסה שאין בה שיעור אינה חלה לפיכך שתי עיסות שאין בשום אחת מהן כשיעור והפריש מכל אחת חלה ואח״כ עירב העיסות ועשאן עיסה אחת חייבת בחלה:

שכז מתי חל על העיסה חיוב חלה. וכו׳ ה׳ סעיפים:

א [א] המפריש חלתו קמח אינה חלה (א) [א] (ב) וגזל ביד כהן ושאר העיסה חייבת בחלה ואותו הקמח שהפריש לשם חלה [ב] אם יש בו עומר ועשהו עיסה ה״ז מפריש ממנה חלה [א] [ג] ודוקא באומר שיחול עליה שם חלה בעודו קמח אבל המפריש קמח ואומר כשתעשה עיסה יחול עליה שם חלה דבריו קיימים:

ב [ג] אימתי מפרישין חלה כשיתן המים [ג] ויערב הקמח במים [ב] והוא שלא (ג) ישאר שם בעריבה קמח שלא נתערב במים שיעור עומר [ג] [ד] ואם אמר ה״ז חלה על העיסה ועל השאור ועל הקמח שנשתייר ולכשתעשה כולה עיסה אחת תתקדש זו שבידי לשם חלה ה״ז מותר [ד] [ה] וכן אם מתנה שתחול החלה אף על הקמח שיתערב אח״כ בשעת עריכה [ה] [ו] וטוב ללמד לנשים להתנות כן [ז] אם יש לאוש שיתערבו שיעור חלה אח״כ (ב״י בשם סמ״ג) [ז] וצריך ליזהר שלא לשרוף החלה (ב) עד אחר כל (ג) העריכה:

ג [ח] [ח] האידנא טוב (ד) להמתין מלהפריש חלה עד אחר גמר לישה שתיעשה כל העיסה גוף אחד:

שיש לו מכירין שרגילין ליקח ממנו כל ע״ם והם קוניס על מנת כן שהם יפריסו חלה והוה להו כאילו קנו ממנו קודם שעושה העיסה ואתי לדידהו בשעת חיוב דהיינו בשעת הגלגול חה פשוט דשניס שעושין עיסה לחלק לכל אחד שיעור חלה שאין אחד מהם יכול להפריש חלה בשביל חלק חבירו אם הוא מקפיד ע״ז ואינו נעשה שלוחו בעל כרחו א״נ כן הוא דולאי דעת הנתחתם לעשות בענין המועיל והוה כאילו הקנה להם הנתחתם תחלה חלקם קודם שנגלגל העיסה מצד שהם מכיריו ורגילים ליקח ממנו בודאי הוא מקנה להם בשעת גלגול העיסה לכל אחד חלקו ואי אפשר לו ליקח חלה מהעיסה דהוה כאילו שלו ובשעת חלוקה טולל כל אחד חלקו ומפרים ומנכך כן נראה לי לישב לאותו המנהג אם הוא באופן שזוכרתי שיש בשיש רגילין ליקח בכל ערב שבת מזה הנתחתם אבל לא באופן אחר כן נראה לענות דעתי ובנתחתם עובד כוכבים פשיטא שאין שיין דבר זה לאינו מקנה רק אחר החלוקה. ובתחתה שעושות הנשים לתם אחד גדול ולוקחין הרבה נשים מאותה עיסה שיעור חלה ומפרשת כל אחת חלה ואח״כ אחרין ומערבין העיסה ועושין מהם לתם אחד זהו פשיטא דאסור וכ״כ הרב שם שהיא תשובה: **ד** (ג) לא מהני החלוקה אח״כ. נ״ל דאף שיחלוק אח״כ אין צריך ליטול כי אם חלה אחת כיון דבתר מעיקרא אחלין כשהיה עיסה אחת אע״פ שיש אחר אחר המחלוקה שי שיעור חלות:

שכז א (א) וגזל ביד כהן. בגמרא פ׳ האיש מקדש (דף מ״ו) מוכח אפי׳ יודע הבעלים שאין מפרישין חלה קמח לא אמרינן דודאי גמר ונתן לשם מתנה דבעמא משום דאתי לידי מורכא דיתנין דלא ידע כהן הדין

דוק בגמ׳ שם ומתנה שכן הוא בלי ספק כן נראה לי: **ב** (ב) עד אחר כל העריכה. דאל״כ אינה חלה על המתבגל אחר כן אע״פ שהתנה:

חידושי רע״ק

(סי׳ שכ״ז ס״ק ד׳) **ולא** תתקדש זו שבידי. דחשיב מן המוקף במה שבקריאת שם הוא מוקף אף שבשעה שחלה קדושת החלה אינה מוקף ר״ן (פ״ג דקדושין דף רל״ג ע״ב):

שכז א [א] **ודוקא** כו׳. עבה״ג וכ״כ בסמ״ג והוא איננו מוסכם לכ״ע דרוב פוסקים פסקו דלא קי״ל כראב״י שהוא שיטה וכמ״ש בכמה מקומות רבו מלפסר אלא דבהא אפי׳ יותר שכתב אבל אם לא עשאם כו׳ חייב אפי׳ לא הוסיף על כל א׳ וא׳ שכיון שנתחייב כו׳:

ת״ק מודה וכמ״ש בקדושין שם בעא מיניה ר״א מר״י אמר כו׳ א״ל כל כו׳ תניא כוותיה דר״י כו׳ וה״ה כאן שבידו לזרוע וכ״ה בתוספת דנדר י״ב א׳ ד״ה מאי טעמא. ומשני כי משוי כו׳ וא״ר״ח דיש בידה כו׳ כדאמרינן כו׳ ומ״מ בהאי טעמא לחודא כו׳ פי׳ דמשום ה״ט מה שבידו לזרוע לעשות שליח אלא משום ה״ט כיון שיכול להפרש עתה בעיסה מגולגלת משא״כ ביבמה שא״א לגרש בלא ביאה בשום תקנה ואף שמדברי תוס׳ משמע דוקא מעיסה מגולגלת תוכל להפרש משלה או משל חבירתה אבל לא מקמח עצמו וכמש״ש פירות ערוגה כו׳ ולא היא דכן אמר שם ג״כ פירות ערוגה זו מחוברת כו׳ ול״ד על ערוגה זו תלושה דה״ה על מחוברת אחרת או על עצמה מדפרך שם איתביה האומר כו׳ מתקיף כו׳ ואלא כו׳ אלא לישנא דמתני׳ נקט וכן תוס׳ נקטו לישנא דגמ׳ ועפ״ב: (ליקוט) **ודוקא** כו׳. כראב״י בקדושין ועבה״ג וכדעת הרמב״ם וקצת מפרשים שפסקו כראב״י וכמ״ש בא״ש ס״ם מ״ם אבל א״צ לזה דכה״ג אפי׳ רבנן מודי כמש״ש ואפשר דס״ל דגם רישא ראב״י היא ולכן פ׳ כראב״י דר׳ יוחנן ס״ל כוותיה ואע״ג דר״י ס״ל דדשלב״ל לא קנה כמו שפירך עליו מתני׳ ס״ל דהאי לאו דשלב״ל הוא כמש״ש רבה ורב יוסף בשחת וכן ר׳ חגינא ע״ש (ע״כ): **ב** [ב] **והוא שלא** כו׳. כ״ה גירסת הרמב״ם וכ״כ בפירושו שם לשון שגיורסא זו עיקר ושכ״ה בירושלמי ע״ש: [ג] **ואם אמר** כו׳. ירושלמי והביאו הר״ש ל״ל ובלבד שלא יהא כו׳ א״ר מתנא מתני׳ כו׳ ושם ומפרש בירושלמי מה לימדו כו׳ וכ״כ הרא״ש ושי״ם: [ד] **וכן אם מתנה** כו׳. הוא דברי הטור וחידוש כאן בש״ע בזה אף קמח שיתערב אח״כ אע״ג שכבר קידש החלה לכשנעשה עיסה ועוד אף שמפרש שלא מן המוקף וכמ״ש הר״ש שם וקצת תימא היאך מפרש כו׳: [ה] ושוב כו׳. הר״ש והרא״ש: [ו] **אם כו׳**. שם ושם ור״ל ולא אמרינן דבטיל בדוב וכמ״ש שם ולפי״ז צריך ללמד כו׳ ושמא כו׳ ומיהו בתוספתא כו׳: [ז] **וצריך ליזהר** כו׳. הרא״ש וכ״ה בר״ש שם ,ואפי׳ התנאי אינו מועיל כו׳ וכמ״ש בסמ״ג דנטין המניח כו׳ אם אבדו כו׳: **ג** [ח] **האידנא** בר. ע״ש שם ירושלמי בפ׳ אלו עוברין כו׳ תפחר בעיסה כו׳ בדין היה כו׳ וכ׳ הרשב״א וסה״ת לפיכך האידנא כו׳:

פתחי תשובה

שאין בהם שיעור חלה משום דלא הוי לחלקה לאנשים הרבה ועיין בתשובת בית אפרים מי״ד סי׳ ס״ט שכ׳ דמדברי הטוס׳ בברכות דף ל״ח וס״ש מבואר לדיתם זה. וכבר עמד ע״ז גם בספר תפל״מ וע׳ במעדני מלך הלכות חלה שכ׳ מילוק אחר דדוקא אם חחלקה אלא לאפות עבשיו הכל אלא מפעתה לעפעתה אחרת כמו משחרת לערבים אבל המחלק עיקה בלא לאפות מיד הכל לא נאסר ע״ם וגם מילוק זה דחה בפ׳ תפל״מ שם דתמוה׳ הנ״ל לא משמע לן. ובמבאר בית אפרים שם בסב לישב המנהג דדוקא אם דעתו לחלקו לאופן אלא יבוא אחר לידי גירוף לעולם אלא אם היא המתקיימת מטוהרה ואין מילוק בין אם לא לאנשים הרבה אבל אם דעתו לגרפה בעת אפיה וחרדים ובעמים לבל אחד ואין מלוקת הבנתן הוה פוסק להתקיים לא מקרי עשה לחלק ע״ש:

באר היטב

כשיעור ואח״כ הוסיפו ונראה דדוקא שאין שיעור חלה בתה״ד הוסיף אח״כ אלא ע״א הצטרפות עם מה שנתחלק אבל אם יש בתה״ד הוסיף לבד כשיעור פשיטא שהוא חייב בלא״ה ואין זה שנתחלק ופטור פטור מה שהוסיף עכ״ל הש״ך: (ה) מהני. כתב הט״ז נ״ל דאף שיתחלק אח״כ אל״א ליעול כי אם חלה אל׳ דבתר מעיקרא אחלין כשהיה עיסה אל׳ אע״פ שיש אחר החלוקה שיעור שהי חלות עכ״ל: **שכז א** (א) וגזל. כלומר אם יש בו שיעור חלה בתה״ד הוסיף אח״כ אלא ע״ם: **ב** (ג) ישאר. שאם אין החלה פוטרת מה שיתערב אח״כ אל״א בתה״ד כתמיד ואזיל: (ג) העריכה. דאל״כ אינה חלה על המתבגל אח״כ אע״פ שהתנה. ע״ז: **ג** (ד) להמתין. דדוקא בזמן הש״ם שהיו עושין עיסתן בטהרה ומצוה להפרש חלה עמאה ולא תהיה רלויה

שיש לו מכירין שרגילין ליקח ממנו כל ע״ם והם קוניס על מנת כן שהם יפריסו חלה והוה להו כאילו קנו ממנו קודם שעושה העיסה ואתי לדידהו בשעת חיוב דהיינו בשעת הגלגול חה פשוט דשניס שעושין עיסה לחלק לכל אחד שיעור חלה שאין אחד מהם יכול להפרים חלה בשביל חלק חבירו אם הוא מקפיד ע״ז ואינו נעשה שלוחו בעל כרחו א״נ כן הוא דולאי דעת הנתחתם לעשות בענין המועיל והוה כאילו הקנה להם הנתחתם תחלה חלקם קודם שנגלגל העיסה מצד שהם מכיריו ורגילים ליקח ממנו בודאי הוא מקנה להם בשעת גלגול העיסה לכל אחד חלקו ואי אפשר לו ליקח חלה מהעיסה דהוה כאילו שלו ובשעת חלוקה טולל כל אחד חלקו ומפרים ומנכך כן נראה לי לישב לאותו המנהג אם הוא באופן שזוכרתי שיש בשיש רגילין ליקח בכל ערב שבת מזה הנתחתם אבל לא באופן אחר כן נראה לענות דעתי ובנתחתם עובד כוכבים פשיטא שאין שיין דבר זה לאינו מקנה רק אחר החלוקה. ובתחתה שעושות הנשים לתם אחד גדול ולוקחין הרבה נשים מאותה עיסה שיעור חלה ומפרשת כל אחת חלה ואח״כ אחרין ומערבין העיסה ועושין מהם לתם אחד זהו פשיטא דאסור וכ״כ הרב שם שהיא תשובה: **ד** (ג) לא מהני החלוקה אח״כ. נ״ל דאף שיחלוק אח״כ אין צריך ליטול כי אם חלה אחת כיון דבתר מעיקרא אחלין כשהיה עיסה אחת אע״פ שיש אחר אחר המחלוקה שיעור שי חלות:

שכז א (א) וגזל ביד כהן. בגמרא פ׳ האיש מקדש (דף מ״ו) מוכח אפי׳ יודע הבעלים שאין מפרישין חלה קמח לא אמרינן דודאי גמר ונתן לשם מתנה דבעמא משום דאתי לידי מורכא דיתנין דלא ידע כהן הדין

דוק בגמ׳ שם ומתנה שכן הוא בלי ספק כן נראה לי: **ב** (ב) עד אחר כל העריכה. דאל״כ אינה חלה על המתבגל אחר כן אע״פ שהתנה:

ביאור הגר״א

דל״ד למ״ש בס״א שתי עיסות כו׳ וכן בס״ה לפיכך כו׳: [ו] **אבל אם** כו׳. טור וכמ״ש בנתחתם אף שעשה לחלק וחלקם כיון שבדעתו שאם לא ימצא כו׳ ודברי הטור מפורשין יותר שכתב אבל אם לא עשאם כו׳ חייב אפי׳ לא הוסיף על כל א׳ וא׳ שכיון שנתחייב כו׳:

שכז א [א] **ודוקא** כו׳. עבה״ג וכ״כ בסמ״ג והוא איננו מוסכם לכ״ע דרוב פוסקים פסקו דלא קי״ל כראב״י שהוא שיטה וכמ״ש בכמה מקומות רבו מלפסר אלא דבהא אפי׳ אם כתב שבידו לזרוע לחודא כו׳ ומ״מ בהאי טעמא לחודא כו׳ פי׳ דמשום ה״ט מה שבידו לזרוע לעשות שליח אלא משום ה״ט כיון שיכול להפרש עתה בעיסה מגולגלת משא״כ ביבמה שא״א לגרש בלא ביאה בשום תקנה ואף שמדברי תוס׳ משמע דוקא מעיסה מגולגלת תוכל להפרש משלה או משל חבירתה אבל לא מקמח עצמו וכמש״ש פירות ערוגה כו׳ ולא היא דכן אמר שם ג״כ פירות ערוגה זו מחוברת כו׳ ול״ד על ערוגה זו תלושה דה״ה על מחוברת אחרת או על עצמה מדפרך שם איתביה האומר כו׳ מתקיף כו׳ ואלא כו׳ אלא לישנא דמתני׳ נקט וכן תוס׳ נקטו לישנא דגמ׳ ועפ״ב: (ליקוט) **ודוקא** כו׳. כראב״י בקדושין ועבה״ג וכדעת הרמב״ם וקצת מפרשים שפסקו כראב״י וכמ״ש בא״ש ס״ם מ״ם אבל א״צ לזה דכה״ג אפי׳ רבנן מודי כמש״ש ואפשר דס״ל דגם רישא ראב״י היא ולכן פ׳ כראב״י דר׳ יוחנן ס״ל כוותיה ואע״ג דר״י ס״ל דדשלב״ל לא קנה כמו שפירך עליו מתני׳ ס״ל דהאי לאו דשלב״ל הוא כמש״ש רבה ורב יוסף בשחת וכן ר׳ חגינא ע״ש (ע״כ): **ב** [ב] **והוא שלא** כו׳. כ״ה גירסת הרמב״ם וכ״כ בפירושו שם לשון שגיורסא זו עיקר ושכ״ה בירושלמי ע״ש: [ג] **ואם אמר** כו׳. ירושלמי והביאו הר״ש ל״ל ובלבד שלא יהא כו׳ א״ר מתנא מתני׳ כו׳ ושם ומפרש בירושלמי מה לימדו כו׳ וכ״כ הרא״ש ושי״ם: [ד] **וכן אם מתנה** כו׳. הוא דברי הטור וחידוש כאן בש״ע בזה אף קמח שיתערב אח״כ אע״ג שכבר קידש החלה לכשנעשה עיסה ועוד אף שמפרש שלא מן המוקף וכמ״ש הר״ש שם וקצת תימא היאך מפרש כו׳: [ה] ושוב כו׳. הר״ש והרא״ש: [ו] **אם כו׳**. שם ושם ור״ל ולא אמרינן דבטיל בדוב וכמ״ש שם ולפי״ז צריך ללמד כו׳ ושמא כו׳ ומיהו בתוספתא כו׳: [ז] **וצריך ליזהר** כו׳. הרא״ש וכ״ה בר״ש שם ,ואפי׳ התנאי אינו מועיל כו׳ וכמ״ש בסמ״ג דנטין המניח כו׳ אם אבדו כו׳: **ג** [ח] **האידנא** בר. ע״ש שם ירושלמי בפ׳ אלו עוברין כו׳ תפחר בעיסה כו׳ בדין היה כו׳ וכ׳ הרשב״א וסה״ת לפיכך האידנא כו׳:

CamScanner